

(TK: en staat nu als een huis in de Showroom van de website! Pim's probleem is niet eerder gepubliceerd. Hij heeft het wel vaak laten zien aan collega grootmeesters tijdens toernooien, reden waarom het onder een aantal partijspelers al wel bekend is. Prima promotie, zo, van de damproblematiek onder partijspelers!)

Naschrift Tom Kieboom

1. Met zo'n Rob Clerc als bondscoach (die topdammers aanzet tot het maken van damproblemen!), Hans Vermeulen als bondsvoorzitter (die als eerste bestuurslid van de KNBD acte de présence gaf bij de KvD reünie en geabonneerd is op DP!) én Johan Krajenbrink als technisch directeur (die zijn beste wil toont, zie DP van afgelopen december, om partijdammen en probleemdammen te verenigen!) moeten wij als KvD toch écht blij zijn! Zij laten zien uit de loopgraven te (willen) komen, laten wij dat voorbeeld alsjeblieft volgen! En ... kleine beetjes kunnen daarbij helpen: zoals bijvoorbeeld die aparte ("half-verkorte") notatie van Pim Meurs en ... zijn opmerking over "dopdamproblemen". Toch

wel een leuke setting, zo, met een keer zwart (André Schokker van de KvD, met Venco-drop als sponsor) aan zet, die dit keer wellicht een remise weet te behalen (op Hans Vermeulen van de KNDB, duidelijk door King-pepermunt gesponsord), evenwel pas nadat hij zijn medestander ettelijke consumpties van een bekend biermerk blijkt te hebben aangeboden!

2. Verder: naast dat 'Damwoordenboek' op onze website gaf Ton Sijbrands in zijn rubriek (die gelukkig blijft bestaan) in de Volkskrant van 21 december 2013 wel heel precieze definities van de verschillende vormen van sneldammen, dat tijdens het WK tijdens de World Mind Games afgelopen december werd gehouden. Hier komen ze.

Superblitz: de spelers krijgen voor de hele

partij 5 minuten plus 2 seconden per zet.

Blitz: idem dito, maar nu 3 seconden per zet (TK: ... of die ene extra seconde nou veel uitmaakt...)

Rapid: 20 minuten voor de hele partij plus 5 seconden per zet (TK: da's inderdaad echt wat anders ...)

3. Tenslotte: zowel bijdragen voor deze rubriek als voor de Showroom van onze website worden nog steeds van harte verwelkomd, per e-mail aan ank.kieboom@internet.nl.net, per post op 't adres Stationsweg 56, 2991 CM Barendrecht. Aarzel toch niet om de **zelfdamkeng Geheimen** ('t nieuwe woord voor 'selfie' in 2014?) prijs te geven! Wel gratis, dat wel!

'Wiersma verliest' – sterk of triest?

Arjen Timmer

In de serie 'een grootmeester verliest', geschreven door grootmeester Johan Krajenbrink, verscheen recent het derde deel. Na 'Sijbrands verliest' en 'Tsjizjov verliest' kwam nu niet geheel onverwacht, 'Wiersma verliest'. Een boek met verhalen, over intriges, over nederlagen van een damicoon. Sommigen onder ons vinden het een stijlloos boek, en een stijlloze serie. Want een (Nederlands) damboekbeeld afkraken, dat doe je toch niet?

Verhalen

Krajenbrink staat erom bekend dat hij het prettig vindt om verhalen te lezen. En daarin is hij niet bepaald eenkennig: hij leest bijvoorbeeld veel schaakboeken, zoals dat ook wel van andere dammers bekend is. Als damtrainer leest Krajenbrink ook verhalen van totaal andere sporten, zoals bijvoorbeeld tennis en golf. Deze verhalen verwerkt hij regelmatig in trainingen en hij probeert hieruit ook psychologische lessen te trekken. Dit verklaart ook de manier van schrijven die bij *Wiersma verliest* is toegepast: veel verhalen, relatief weinig cijfermatigheden voor een damboek. En dat leest dus lekker snel weg, het maakt het boek toegankelijk. De fragmenten en analyses die zijn opgenomen in het boek zijn normaal gesproken luchtig en daardoor goed te volgen (ook met dank aan Lambert-Jan Koops, die op de achtergrond medewerking verleende). *Wiersma verliest* start met een hoofdstuk vol intriges en controversiële gebeurtenissen waarbij Harm Wiersma betrokken is geweest in zijn imposante damcarrière. Het hoofdstuk is getiteld: 'Wiersma in opspraak'. Interessant om te lezen, ook alle verslaggeving die er ten tijde van de affaires in de diverse kranten was. Toevallig had ik net in de kringloopwinkel het al oude autobiografische boek van Kasparov

op de kop getikt, *Hoog spel*. Ook dit verhalende schaakboek staat bol van intriges en complotten, ik las het in één ruk uit. Uiteraard vereist dit soort verhalen een kritische blik van de lezer, je moet niet alles zomaar voor waar aannemen.

Nederlagen gerangschikt

De nederlagen van de Friese damgrootmeester worden in *Wiersma verliest* ordentelijk behandeld. Zo is er een hoofdstuk over combinatieve nederlagen en een hoofdstuk over kloknederslagen, ik kom hier later nog op terug. Een ander hoofdstuk wordt gewijd aan nederlagen die in feite al te wijten zijn aan een manco in de openingsbehandeling van Wiersma. Deze partijen zijn vaak van grote openingstheoretische waarde en alleen daarom al leerzaam om te bestuderen. Een ander opvallend hoofdstuk bevat enkel en alleen nederlagen die Wiersma leed in vaak spectaculaire en gedurfde omsingelingspartijen. Dat laat tegelijkertijd het 'damkarakter' zien van Wiersma: hij ging (en gaat) spanningen niet uit de weg, maar is bereid risico's te nemen voor het behalen van een overwinning. Voor de toeschouwer prachtig, maar omsingelen blijkt ook voor de 'groten' nog lastige materie, waarbij verschil tussen winst en verlies

vaak in de details beslist wordt.

Kwetsbaarheid

Opvallend is het grote aantal combinatieve nederlagen van Wiersma. Een uitgebreid hoofdstuk wordt hieraan gewijd. Zeer waardevol vind ik de zoektocht van Krajenbrink naar het 'waarom van de combinatie'. Bij elke tactische misser probeert de Nijmeegse toptrainer een logische verklaring te vinden waarom dit zo gegaan zou zijn. Hierbij is ook ruimte voor mogelijke (wedstrijd)psychologische oorzaken. Een veel voorkomende verklaring van Krajenbrink is in de trant van: 'als je overtuigt bent van eigen kansen en mogelijkheden, dan loop je het gevaar om kansen van de tegenstander over het hoofd te zien'. Wat opvallend is in *Wiersma verliest*, is het relatief grote aantal kloknederslagen van Wiersma. Belangrijke oorzaak ligt 'm in het feit, en dát vind ik niet goed naar voren komen in het boek, dat veel van deze tactische en tijdschnelle nederlagen te verklaren zijn doordat ze voortkwamen in allerlei (klok-) simultaanwedstrijden. Wiersma heeft altijd veel wedstrijden gespeeld en hij ging de uitdaging daarbij niet uit de weg. Tja, dan kun je ook een keer vaker verliezen. Persoonlijk zou ik de keuze gemaakt hebben om nederlagen uit simultaans niet op te nemen in het boek, het maakt

het er niet sterker op. Sterker nog: ik vind dat een zwak punt in dit boek.

Wiersma reageert

Harm Wiersma wilde niet meewerken aan dit boek, zo schrijft Krajenbrink in zijn inleiding. Hij weigerde een interview, omdat hij dit boek niet vindt kunnen. Het boek zou te negatief zijn en te schadelijk. Is het boek dan echt zo respectloos? Getuigt het van weinig respect om over de nederlagen en affaires van iemand anders te schrijven? Wiersma krijgt bijval van anderen, diskwalificaties als stijlloos en triest passeren de revue. Het wordt inderdaad buitengewoon triest, maar dan op een andere manier. In een e-mailbericht aan vele binnenlandse en buitenlandse ontvangers, d.d. 24 december 2013, schrijft Wiersma het volgende (waarbij ik citeer). "...this Dutch person with his own dubious product. It seems the world of draughts accept everything." Hier gaat het om het boek van Krajenbrink, daar mag je natuurlijk met elkaar over discussiëren. Volgend citaat uit het genoemde bericht: "With this Dutch person something is very wrong, but I will not be the first who have noticed that." Nu begint het een kwalijke, trieste zaak te worden, inderdaad! Wiersma bedient zich hier van een *ad hominem*: hij valt